

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต ซึ่งการที่จะเรียนให้ได้ผลดีนั้น ย่อมจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ การจำนับว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่สำคัญ และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเรียนจนเกือบจะแยกกันไม่ออก ในการเรียนนั้นมักจะมีสมาธิเป็นพื้นฐานอยู่ด้วยส่วนหนึ่งเสมอ นักจิตวิทยาบางคน^๑ จึงพูดถึงการเรียนกับการจำควบคู่กันไปและกล่าวว่า " การศึกษาดังเรื่องการเรียนก็คือ การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการจำนั่นเอง " ศัยพร วิชชาวุธ^๒ ได้ให้คำจำกัดความของการเรียนและการจำไว้ว่า " การเรียนคือกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและการจำคือการรักษาไว้ซึ่งผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง " และได้อธิบายถึงวิธีพิจารณาว่าอะไรคือการเรียนอะไรคือการจำ โดยประเมินผลว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ หากประเมินผลทันทีที่ผู้เรียนทำงานที่ให้ทำเสร็จผลที่ได้ก็จะเป็นผลของการเรียน ถ้าปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปอาจเป็น ๒ นาที ๕ นาที หรือหลาย ๆ วัน แล้วคอยประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่ได้ก็จะเป็นผลของการเรียนและการจำ

เนื่องจากการเรียนและการจำ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดดังกล่าวมาแล้ว

^๑ David S. Palermo and Lewis P. Lipsitt, Research Readings in Child Psychology (New York, Holt, Rinehart and Winston, 1963), p. 536.

^๒ ศัยพร วิชชาวุธ, " พัฒนาการใหม่ในวิชาจิตวิทยาการเรียนและการจำ, " เอกสารประกอบการบรรยาย แผนกวิชาจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดังนั้นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนก็ย่อมจะต้องมีอิทธิพลต่อการจำด้วย ทั้งสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการจำมีอยู่หลายประการ ทั้งที่เป็นลักษณะบุคลิกภาพประจำตัวของนักเรียน เช่น แรงจูงใจ ระดับสติปัญญา ความสามารถ ความอดทน ความมานะพยายาม และความกังวลใจ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงสิ่งแวดล้อมภายนอกของนักเรียน ได้แก่ สภาพการณ์ในการเรียน ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นและอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการเรียนและการจำทั้งสิ้น

ถึงแม้ว่าจะมีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการจำอยู่มากดังกล่าวนั้นแล้วก็ตาม แต่เรื่องที่มีความสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งก็คือในคานาครูผู้สอน เพราะครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่ง เนื่องจากครูมีหน้าที่ถ่ายทอดแนวความคิด เพิ่มพูนทักษะและสร้างทัศนคติที่ค้ำจุนให้นักเรียนในชั้นของตน ครูที่ฉลาดคือผู้ที่สามารถสอนบทเรียนที่ยาก และซับซ้อนให้เป็นเรื่องง่าย ไม่มีสิ่งซึ่งเป็นที่เคลือบคลุมสงสัยและไม่ทำให้นักเรียนเข้าใจผิดในการสอนที่จะให้ใครคนหนึ่ง ครูจะต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เช่น รู้จักใช้คำพูดเร้าหรือจูงใจให้นักเรียนให้สนใจก่อนที่จะเริ่มบทเรียน แลมบ^๓ (Lamb) ได้แนะนำว่า " หลักการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ยอมรับกันในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนก็คือ แนวทางที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจไปสู่สัมฤทธิ์ผลที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพของสัมฤทธิ์ผลที่เป็นเป้าหมายของการศึกษานั้น " แสดงว่าคำพูดของครูมีส่วนที่จะทำให้ผลของการเรียนของนักเรียนดีหรือไม่ดีได้

ดังนั้นในการเรียนของนักเรียน ถ้าครูให้แนวทางในการเรียนที่แตกต่างกัน นักเรียนก็จะเรียนได้ผลแตกต่างกันด้วย คำพูดของครูที่ชักกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความมานะพยายามในการเรียนมีหลายแบบ ครูบางคนใช้วิธีชู้นักเรียนก่อนที่จะเริ่ม

^๓ George S. Lamb, " Teacher Verbal Cues and Pupil Performance on a Group Reading Test " Journal of Educational Psychology, 58, (1967), p.332.

บทเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเอาใจใส่และสนใจ บางคนใช้วิธีการพูดให้กำลังใจ บางคนใช้การชมการติเป็นเครื่องล่อใจนักเรียน เพื่อให้ตั้งใจเรียนและปฏิบัติตามคำสั่งของครูหรือเพื่อทำงานให้โดยผลดียิ่งขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการใช้คำพูดของครูในการเรียนการสอนนั้น ได้มีผู้สนใจศึกษากันมาก ทั้งในด้านการชม การติ การขู่ การพูดให้กำลังใจ เพื่อจะหาข้อสรุปให้ได้นั่นเองว่าสิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการเรียน การจำ การทำงานและพฤติกรรมอื่น ๆ ของเด็กแต่ละเพศ แต่ละวัยและแต่ละระดับ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างไรหรือไม่ ปรากฏผลว่าการศึกษามีใครสอดคล้องกัน ซึ่งในการศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่มุ่งจะศึกษาในเรื่องการชม การติ และคำพูดเราที่มีผลต่อการเรียนเท่านั้น แต่ถ้ามองเรื่องหนึ่งที่น่าจะเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อการเรียน และยังไม่มีการศึกษาคือ คำพูดของครูเกี่ยวกับระดับความยากของบทเรียน ซึ่งหมายถึงการแจ้งให้นักเรียนทราบวาทเรียนง่ายหรือยาก หรือไม่ง่ายไม่ยาก ซึ่งการพูดเช่นนี้นักเรียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะกระตุ้นให้นักเรียนสนใจหรือไม่สนใจบทเรียน การพูดวาทเรียนยากเท่ากับเป็นการขู่ นักเรียน การบอกวาทเรียนง่ายคล้ายกับเอาใจและปลอบนักเรียน ส่วนการบอกวาทเรียนไม่ยากแต่ก็ไม่ง่ายนั้น ถือได้ว่าเป็นการให้กำลังใจนักเรียน ผู้วิจัยจึงเห็นวาระระดับความยากทั้งสามแบบที่ครูแจ้งให้ทราบก่อนที่จะเริ่มบทเรียนนั้น น่าจะเป็นตัวแปรที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน และเมื่อการเรียนเกี่ยวข้องกับการจำ คึงกล่าวมาแล้ว จึงน่าจะมียผลต่อการจำด้วย มิใช่แต่เพียงการชม การติ หรือคำพูดเราอื่น ๆ เท่านั้น

ควย เหตุที่ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องการใช้คำพูดของครูในการสอนนักเรียน คึงกล่าวมาแล้ว และเมื่อพิจารณาดูพบว่ายังไม่มีการศึกษาถึงเรื่องการรับทราบระดับความยากที่มีผลต่อการเรียนและการจำ จึงมีความน่าจะได้ศึกษาว่า การรับทราบระดับความยากของบทเรียนจะมีผลต่อการเรียนและการจำหรือไม่ ซึ่งทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่า ผลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ครู นักการศึกษา และบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และจะได้ใช้ข้อมูลที่ได้พบมาอธิบายในด้านการเรียนและการจำต่อไป

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

สำหรับการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับทราบระดับความยากในการเรียน และการจำนน ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยโดยตรง เท่าที่มีผู้วิจัยมาแล้วส่วนใหญ่ วิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลของการใช้คำพูดแบบต่าง ๆ ของครูที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน เช่น การชม การติ การพูดเรา การให้กำลังใจ หรือการแจ้งให้ทราบเป้าหมายของ พฤติกรรมก่อนที่จะเริ่มบทเรียน โดยศึกษาความมีผลต่อการเรียนอย่างไรบ้าง สำหรับงาน วิจัยต่อไปนี้เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำพูดแบบต่าง ๆ ของครูที่มีผลต่อการเรียน

๑. การวิจัยเกี่ยวกับการชม การติ และการไม่ชมไม่ติของครูที่มีผลต่อการเรียนหรือการทำงานของนักเรียน

ในเรื่องการชม การติ และการไม่ชมไม่ตินี้ได้มีผู้ทำการศึกษาและวิจัยหลาย ท่าน จากการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การชมเชยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้มากกว่า การติเตียน แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า การชมเชยจะคงได้ผลดีกว่าการติเตียนหรือการ บอกรับทราบผลงานเสมอไป ดังที่ชมิคท์ (Schmidt) กล่าวไว้ว่า ไม่มีหลักฐาน เพียงพอที่จะกล่าวว่าการชมเชยจะมีประสิทธิภาพเหนือกว่าการติเตียนเสมอ ๆ อยากรู้ ถึงความผลของการวิจัยที่พบว่า การชมเชยมีผลต่อการเรียนหรือการทำงานก็มีมากกว่า เช่น การวิจัยผลของการชมเชยและการติเตียนที่มีต่อการทำงานของนักเรียน โดย ฮานี แวน เดอไรท์ (Hani Van De Reit) ซึ่งได้ทำการทดลองกับนักเรียนเกรด ๔, ๕, และ ๖ ที่มีสัมฤทธิ์ผลการเรียนสูง และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกลุ่มละ ๔๕ คน โดย

^๔ James O. Whittaker, Introduction to Psychology (Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1966), p. 290.

^๕ Hani Van De Reit, " Effects of Praise and Reproof on Paired-Associated Learning in Educationally Retarded Children ", Journal of Educational Psychology, 55,(1964),pp.134-143.

คัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถในการทำงานเท่ากันทั้งสองกลุ่ม แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย ๓ กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้รับคำชมเชย ดีเยี่ยม และกลุ่มควบคุม ผลของการวิจัยปรากฏว่า การชมเชยทำให้เด็กนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง เรียนรู้งานได้เร็ว แต่นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำเรียนรู้งานได้ช้าลง และเมื่อได้รับการดีเยี่ยมนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำจะทำงานได้ดีกว่าเมื่อได้รับการชมเชย ส่วนนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงจะทำงานได้ดีขึ้นเมื่อได้รับคำชมเชย และทำงานได้เลวลงเมื่อได้รับคำดีเยี่ยม

เฮอรล็อก (Hurlock) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาผลของการชม การดี ที่มีต่อการทำงานของ เด็กหญิงอเมริกัน ซึ่งเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษา ๔ และชั้นประถมศึกษา ๖ อายุ ๘-๑๑ ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๔ กลุ่ม คือกลุ่มชมเชย กลุ่มดีเยี่ยม และกลุ่มละเลยซึ่งทำงานอยู่ในห้องเดียวกัน ส่วนกลุ่มควบคุมให้แยกไปทำงานอีกห้องหนึ่ง งานที่ให้ทำประกอบด้วยการบวกเลขจำนวน ๑๐๐ ข้อ ข้อละ ๖ จำนวน ทั้งหมดมี ๕ ชุด ให้ทำวันละชุด ๆ ละ ๑๕ นาที ก่อนทำการทดสอบแต่ละครั้งผู้ทดลองจะเรียกเด็ก **แต่ละคนในกลุ่มชมเชย** มาให้คำชมเชยถึงผลที่เด็กทำข้อทดสอบในวันก่อนหน้าชั้นทุกคน ท่านเอง เคียงกับ ผู้ทดลอง เรียกทุกคนในกลุ่มดีเยี่ยมออกมาดีเยี่ยมหน้าชั้น ส่วนกลุ่มละเลยได้ยินผู้ทดลองชมเชยและดีเยี่ยมทั้ง ๒ กลุ่ม แต่ผู้วิจัยไม่ไ้กล่าวอะไรกับกลุ่มนี้ คงทำงานตามปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มชมเชยทำคะแนนเพิ่มขึ้นทุกวันและทำงานดีที่สุด มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มชมเชยและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มดีเยี่ยมทำคะแนนได้สูงในวันแรก แต่ภายหลังกลับลดลงเรื่อย ๆ และทำคะแนนไ้มากรองจากกลุ่มชมเชย กลุ่มละเลยทำดีขึ้นเล็กน้อย ส่วนกลุ่มควบคุมทำไม่ดีขึ้นเลย

^b Wallace A. Kennedy and Herman C. Willcutt "Praise and Blame as Incentive," Psychological Bulletin, 62, (1963), p. 323.

ต่อมา โคเฮน^๓ (Cohen) ได้ทำการทดลองซ้ำตามแบบที่เฮอรลอค ทดลอง ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มชมเชยและกลุ่มตีเคียนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ยังมีการวิจัยในประเทศไทยซึ่งได้ศึกษาผลของการชมและการตีที่มีต่อการเรียน เช่น การวิจัยของถนอม คงทอง^๔ ซึ่งได้ศึกษาว่า การชม การตี และการไม่ชมไม่ตีมีผลต่อการเรียนคำของ เด็กหรือไม่ และมีผลต่อการเรียนของเด็กที่มีระดับความสามารถทางวิชาการต่างกันแต่ละระดับอย่างไร โดยทดลองเอาพยางค์ที่ไม่มีความหมายซึ่งมีตัวเลข เป็นคู่มาเรียงสลับกันเป็น ๓ แบบ แล้วใช้เครื่องหมายคำให้พยางค์และตัวเลขปรากฏในช่องคำตามลำดับ ขณะที่พยางค์ปรากฏในช่องคำตามลำดับแต่ละครั้งก็ให้เด็กทายตัวเลขที่เป็นคู่ของพยางค์นั้น ผลของการวิจัยพบว่า การชม การตี การไม่ชมไม่ตี มีผลทำให้เด็กเรียนคำคู่ใดต่างกัน คือการชมทำให้เด็กเรียนได้เร็วกว่าทั้งการตีและการไม่ชมไม่ตี แต่การตีกับการไม่ชมไม่ตี มิได้มีผลต่อความเร็วในการเรียนของเด็ก เกี่ยวกับในด้านความสามารถทางวิชาการ ปรากฏผลว่า การชม การตี และการไม่ชมไม่ตี มีผลอย่างเดียวกันต่อการเรียนคำของ เด็กที่มีความสามารถทางวิชาการระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ

นอกจากนี้สมจิตต์ สุพรรณทัศน์^๕ ยังได้ทำการศึกษาวิจัยผลของการชมเชย การตีเคียนที่มีต่อการทำงาน คือการขีดฆ่าทับตัวอักษร ผลจากการวิจัย พบว่าการชมเชย และการตีเคียนมีผลต่อการทำงานของนักเรียน นักเรียนกลุ่มชมเชยได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มตีเคียน กลุ่มทราบผลงานและกลุ่มทำงานตามปกติได้คะแนนเฉลี่ยน้อย

^๓ Ibid., p. 324.

^๔ ถนอม คงทอง "ผลของการชมการตีที่มีต่อการเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท วิทยาลัยวิชาการศึกษา, ๒๕๐๕)

^๕ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์, "ผลของการชมเชย การตีเคียน และการให้ทราบผลงานที่มีต่อการทำงานขีดฆ่าทับตัวอักษรของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท วิทยาลัยวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๓).

ที่สุด คะแนนเฉลี่ยสำหรับกลุ่มชมเชยและกลุ่มติเตียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนกลุ่มชมเชยได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในหมู่นักเรียนชาย และคะแนนของนักเรียนชายกลุ่มชมเชยแตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายกลุ่มทำงานตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนหญิงกลุ่มติเตียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มนักเรียนหญิง และแตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิงในกลุ่มทำงานตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มชมเชย กลุ่มติเตียน กลุ่มทราบผลงาน และกลุ่มทำงานตามปกติไม่มีความแตกต่างกันภายในแต่ละกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

จากการวิจัยของสมจิตต์ สพรหมทัศน์ แสดงว่าการชมเชยและการติเตียนต่อการทำงาน แต่การให้ทราบผลงานไม่มีผลต่อการทำงานของนักเรียน อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การชมเชยมีผลดีกว่าการติ ซึ่งตรงกับการวิจัยของ แอนเดอร์สัน ไวท์ และ วอช^{๑๐} (Harry E. Anderson Jr., William E. White and James A. Wash) ซึ่งได้ศึกษาผลของการชมเชยและการติเตียนที่มีต่อการทำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาหญิงในระดับมหาวิทยาลัย ๑ กลุ่ม คือกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำจำนวน ๕๒ คน ปรากฏผลการวิจัยว่า การชมเชยมีผลในทางที่ดีต่อการทำงานของผู้ถูกทดลองทั้ง ๒ กลุ่ม มากกว่าการติเตียน กล่าวคือเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างการชมเชยและการติเตียนแล้ว การชมเชยจะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้มากกว่าการติเตียน

^{๑๐} Harry E. Anderson Jr., William E. White and James A. Wash, "Generalized Effects of Praised and Reproof", Journal of Educational Psychology, 57, (1966), pp. 169 - 173.

นอกจากการวิจัยดังกล่าวแล้ว ยังมีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการชมและการติ โดยคำนึงถึงระดับสติปัญญาและบุคลิกภาพด้วย คือ การวิจัยของเคนเนดี, เทอร์เนอร์ และลินด์เนอร์ (Kennedy, Turner and Lindner) ซึ่งได้ศึกษาผลของการชม การติที่มีต่อการทำงานชนิดที่ต้องทำจนเป็นผลสำเร็จของเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง (I.Q. ๑๒๔-๑๕๐) และเด็กที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง (I.Q. ๘๕ - ๑๑๖) จากการวิจัยพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างผลงานของเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง พวกที่ได้รับความชมกับพวกที่ถูกติ แต่สำหรับเด็กที่มีระดับสติปัญญาปานกลางพวกที่ถูกติมีผลงานเร็วกว่าผลงานของเด็กที่มีระดับสติปัญญาปานกลางที่ได้รับความชมหรือไม่ได้รับความชมเลย

ส่วนในคานบุคลิกภาพ สอิ้ง คำเนินสวัสดิ์^{๑๒} ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลของการติเตียนและการชมเชยที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพของเด็กในโรงเรียนมัธยม (HSPQ Form A) ทดสอบแบ่งกลุ่มตามบุคลิกภาพออกเป็น ๕ กลุ่ม นำไปทดลอง กลุ่มที่ ๑ ได้รับความติเตียน กลุ่มที่ ๒ ได้รับความชมเชย กลุ่มที่ ๓ เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มที่ ๔ ได้รับความติเตียนก่อนชมเชย (ติ-ชม) กลุ่มที่ ๕ ได้รับความชมเชยก่อนติเตียน (ชม-ติ) แลวนำมาทดสอบ ผลของการวิจัยพบว่าการติเตียนและการชมเชย มีผลทำให้นักเรียนทั่วไปทั้งหญิงและชายทั้งที่มีความวิตกกังวลสูง และที่มีความวิตกกังวลต่ำ มีสัมฤทธิ์ผลการทำงานดีขึ้น การชมเชยมีผลทำให้นักเรียนปฏิบัติงานได้ผลดีที่สุด และแตกต่างกับกลุ่มควบคุมและกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ โดยทั่วไปนักเรียนหญิงและชายกลุ่มควบคุมทำงานได้น้อยที่สุด และพบว่าการติเตียนการชมเชยมีผล

^{๑๑}Wallace A.Kennedy and Herman C. Willcutt, Op.cit., p.324.

^{๑๒} สอิ้ง คำเนินสวัสดิ์, " ผลของการชมเชยและการติเตียนที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานของนักเรียนต่างบุคลิกลักษณะ " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓).

ทำให้นักเรียนหญิงมีสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานดีกว่านักเรียนชายในกลุ่มเดียวกัน และมีความแตกต่างกันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ในการเปรียบเทียบผลของการชมเชยและการติเตียนต่อสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานของนักเรียนที่มีความวิตกกังวลสูงกับนักเรียนที่มีความวิตกกังวลต่ำ ผลปรากฏว่าในแต่ละกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นกลุ่มชมเชย แต่มีแนวโน้มที่แสดงว่า ในกลุ่มติเตียนและกลุ่มชม-ทัก นักเรียนที่มีความกังวลต่ำ มีสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานดีกว่านักเรียนที่มีความกังวลสูง และในกลุ่มควบคุมกับกลุ่มติชม นักเรียนที่มีความกังวลสูงมีสัมฤทธิ์ผลทางการทำงานดีกว่านักเรียนที่มีความกังวลต่ำ และคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญเกือบทุกกลุ่ม ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่มีความกังวลสูงและต่ำในกลุ่มชมเชยได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น และแตกต่างกับกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

๒. การวิจัยเกี่ยวกับคำพูดเราของครูที่มีผลต่อการเรียนหรือการทำงานของนักเรียน

ในเรื่องคำพูดเรา^{๑๓} สงวนศรี วิรัชชัย^{๑๓} ได้ศึกษาผลของคำพูดเราของครูที่มีต่ออัตราเร็วและความถูกต้องในการทำงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยทำการทดลองใช้คำพูดเราในขณะที่นักเรียนกำลังทำงาน คำพูดเราที่ครูใหม่ ๒ แบบคือพูดเราว่าทำงานไรววดเร็ว กับพูดเราว่าทำงานได้ถูกต้อง ในการทำงานนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ๓ ฉบับ ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม โดยคัดเลือกให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีคะแนนขอลูกและคะแนนขอทำในการตอบแบบทดสอบแต่ละฉบับ รวมทั้งคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเท่ากันในทางสถิติ ในการทำแบบ

^{๑๓} สงวนศรี วิรัชชัย, " ผลของคำพูดเราของครูที่มีต่ออัตราเร็วและความถูกต้องในการทำงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓).

ทดสอบนั้น ทำฉบับหลังภายหลังจากทำฉบับแรก ๑ สัปดาห์ และระหว่างทำแบบทดสอบแต่ละฉบับ ผู้วิจัยจะให้คำพูดเรา ขณะฟังคำพูดเรานักเรียนหยุดทำงาน เมื่อผู้วิจัยพูดจบนักเรียนจึงทำงานต่อไป ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับคำพูดเราที่เป็นแนวทางไปสู่การทำงานอย่างถูกต้อง ทำงานใญ่ถูกต้องมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับคำพูดเราที่เป็นแนวทางไปสู่การทำงานอย่างรวดเร็ว หรือนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับคำพูดเรา และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับคำพูดเราที่เป็นแนวทางไปสู่การทำงานอย่างรวดเร็ว ก็ทำงานใญ่ถูกต้องมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับคำพูดเราที่เป็นแนวทางไปสู่การทำงานอย่างถูกต้องหรือนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับคำพูดเรา และผลการวิจัยยังพบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน คำพูดเรา และปฏิกริยารวมระหว่างคำพูดเรากับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่มีอิทธิพลทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างความถูกต้องหรืออัตราเร็วในการทำงานของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

๓. การวิจัยเกี่ยวกับคำพูดใญ่กำลังใจของครูก่อนหน้าทีนักเรียนจะเรียนหรือลงมือทำงานซึ่งมีผลต่อการเรียน หรือการทำงานของนักเรียน

สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับคำพูดใญ่กำลังใจของครูนั้น บีเนตและวาซิด (Binet and Vashide) ได้ทำการวิจัยผลการทำงานของเด็กที่ใญ่รับการพูดใญ่กำลังใจก่อนลงมือทำงาน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทำงานใญ่ดีกว่าเมื่อยังไม่มีการใญ่กำลังใจ ต่อมาใญ่มีผู้ทำการศึกษเกี่ยวกับเรื่องนี้อีกคือเกอบี (Kirby) ซึ่งใญ่ศึกษาเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหา เลขคณิตของ เด็กนักเรียน กลุ่มหนึ่งใญ่รับการพูดใญ่กำลังใจก่อนลงมือทำใญ่พบอีกกลุ่มหนึ่งใญ่รับการชี้แจงใญ่เพียงว่าใญ่ให้ทำแบบฝึกหัดเพื่อจะใญ่ได้เป็นความรู้ ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กทั้ง ๒ กลุ่ม ทำงานใญ่พอ ๆ กัน ทั้งนี้อาจจะใญ่เป็นเพราะว่าใญ่การชี้แจงว่าทำแบบ

^{๑๘} Wallace A. Kennedy and Herman C. Willcutt, Op.cit., p.323.

^{๑๙} Ibid., p. 324.

ฝึกหัดเพื่อจะได้เป็นความรู้ ก็มีผลต่อการทำงานเหมือนกัน จึงทำให้ผลการวิจัยไม่แตกต่างกัน

๔. การวิจัยเกี่ยวกับการเสริมกำลังควยวาจาของครูที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน

การเสริมกำลังควยวาจานั้นหมายถึงการพูดตอบรับ หรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนหลังจากที่ได้ทำงานไปแล้ว ผู้ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมกำลังควยวาจา คือ จากอบสัน^{๑๖} (Jacobson) ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าของการให้การเสริมกำลังควยวาจา (verbal reinforcement) ของครูว่าจะสามารถทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นบ่อยครั้งขึ้นหรือไม่ โดยใช้นักเรียน ๒๔ คน เป็นตัวอย่างในการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นออกมาในระหว่างการสนทนาเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา ๑๐ นาที ในการสนทนาครั้งแรก ผู้วิจัยไม่ได้ให้การเสริมกำลังควยวาจา การสนทนาครั้งที่ ๒ ผู้วิจัยใช้ประชากรกลุ่มเดิม และวิธีการเหมือนครั้งแรก แต่ในระหว่างการสนทนานั้น เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกออกมา ผู้วิจัยก็จะรับและสนับสนุนความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนทุกครั้งด้วยคำพูดว่า "ถูกแล้ว" "เห็นควย" หรือ "ควรเป็นเช่นนั้น" ผลปรากฏว่าในกลุ่มทดลองนักเรียนที่ได้รับการเสริมกำลังควยวาจาแสดงความคิดเห็นมากขึ้น หรือบ่อยครั้งกว่าการสนทนาครั้งแรก ผู้วิจัยสรุปผลของการทดลองว่า การให้การเสริมกำลังควยวาจา มีส่วนช่วยให้การทำงานด้านการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเพิ่มขึ้น

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องของดังกล่าวมาแล้ว ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าคำพูดของครูก่อนเริ่มบทเรียนหรือขณะกำลังเรียนมีผลต่อการเรียนและการทำงานของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นคำพูด ดี ชม คำพูดเรา หรือการเสริมกำลังควยวาจา มีเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้ผลแตกต่างออกไป จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าคำพูดของครูในสถานต่าง ๆ มี

^{๑๖} E. Jacobson, "Electrographysiology of Mental Activities," American Journal of Psychology, 44 (1932), pp. 677 - 694.

ผลต่อการเรียน ดังนั้นการแจ้งให้ทราบระดับความยากที่ต่างกันก่อนเริ่มเรียน ก็น่าจะมีผล
 ทำให้ผลการเรียนแตกต่างกัน และในเมื่อการเรียนและการจำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดดัง
 กล่าวข้างต้น การแจ้งให้ทราบระดับความยากที่ต่างกันก่อนเริ่มเรียน จึงมีผลต่อทั้งการเรียน
 และการจำด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยข้างต้นมาเป็นแนวคิดในการตั้งสมมติฐาน
 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ว่า " การรับทราบระดับความยากต่างกัน จะทำให้ได้รับผลต่างกัน
 ทั้งในด้านการเรียนและการจำ " โดยผู้วิจัยจะทำการทดลองแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
 รับทราบระดับความยากต่างกันก่อนเริ่มบทเรียน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบว่า ผลการเรียน
 และการจำของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันหรือไม่ รวมทั้งศึกษาว่าผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง
 สนับสนุน หรือขัดแย้งกับการวิจัยดังกล่าวมาแล้วเพียงไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทดลองเรื่องการเรียนรู้และการจำแบบสลับซ้ายขวากับการรับทราบระดับ
 ความยากของบทเรียนนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผล
 การเรียนและการจำของนักเรียนที่รับทราบระดับความยากต่างกัน

ข้อสมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อสมมุติฐานว่า " การรับทราบระดับความยากต่างกันจะทำให้
 ได้รับผลต่างกันทั้งในด้านการเรียนและการจำ "

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการดำเนินงานดังต่อไปนี้คือ

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย อายุระหว่าง ๑๓ - ๑๕ ปี จำนวน ๘๐ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างมีระดับสติปัญญา ๑๐๑ ถึง ๑๐๖ โดยคัดจากผลการทดสอบระดับสติปัญญาพรเกรสซีพ แมทริชิส (Progressive Matrices) ซึ่งเทียบผลกับแบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาเวส (WAIS) แล้ว เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน

๓. บทเรียนซึ่งใช้ในการทดลองนี้คือ " แบบสลับซ้ายขวา (Left - Right Pattern) " ซึ่งเป็นการเรียนที่ใช้ความสามารถทางด้านกรจำ

ความจำกัดของการวิจัย

๑. การวัดการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันความสามารถในการจำเท่านั้น
๒. ในการทดลองครั้งนี้ มิได้ควบคุมตัวแปรในด้านสภาพทางอารมณ์ แบบของบุคลิกภาพ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คำจำกัดความ

การเรียนรู้ (Learning) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในขณะที่ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ที่มีปัญหา และสามารถแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้อย่างเหมาะสม สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับการวิจัยนี้คือลักษณะของ " แบบสลับซ้ายขวา "

การจำ (Retention) หมายถึงการรักษาไว้ซึ่งผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การจำสำหรับการวิจัยนี้คือ การให้กลุ่มตัวอย่างสามารถจำปุ่มไฟฟ้าปุ่มที่ถูกของ " แบบสลับซ้ายขวา "

การรับทราบระดับความยาก (Informed Task Difficulty) หมายถึง
ระดับความยากที่ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้เรียนทราบ ๓ ระดับคือ

๑. แจ้งให้ทราบความยาก
๒. แจ้งให้ทราบความง่าย
๓. แจ้งให้ทราบความยากแต่ไม่ยากแต่ไม่ง่าย

เครื่องมือแบบสลับขั้วขง เป็นเครื่องมือทดลองที่ใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียน
แสดงการตอบสนอง ถ้าผู้เรียนตอบสนองถูกต้องก็จะได้รับการเสริมแรง (Reinforcement)
คือได้เห็นแสงไฟสีแดงปรากฏขึ้นที่หลอดไฟบนกระดาน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ว่าถูกต้องแล้ว
ผู้เรียนจะเกิดการเรียนและการจำขั้วขงไฟขั้วขงใดขั้วขงใดบ้างเป็นขั้วขงที่ถูกทดลอง

ขอทดลองเบืองตน

การวิจัยครั้งนี้มีขอทดลองเบืองตนดังนี้คือ

๑. แบบทดสอบวัดระดับสติปัญญาโพรเกรสซีฟ แมทริชิส สามารถใช้วัดระดับ
สติปัญญาเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้
๒. แบบสลับขั้วขง ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือทดลองให้เกิดการเรียนและการจำ
มีคุณสมบัติเหมาะสมทางคานเป็นบทเรียนที่วัดความสามารถในการจำ และนำข้อมูลที่ได้
จากการทดลองมาวิเคราะห์ได้
๓. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สามารถเป็นตัวแทนที่จะอธิบายผลของข้อมูลได้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ประโยชน์ในคานต่าง ๆ คือ

๑. ทำให้ทราบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนและการจำของนักเรียน

หรับทราบระดับความยากต่างกัน

๒. ผลของการวิจัยนี้จะให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูวาทครูครูแจ่งให้นักเรียนรับทราบระดับความยากระดับใดที่จะมีผลดีต่อการเรียนและการจำ

๓. ทำให้ได้ข้อมูลมาอธิบายเกี่ยวกับการเรียนและการจำอันอาจใช้เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในคานนี้ต่อไป

006136